

Posudek vedoucí diplomové práce
Katedra pedagogiky FF UK v Praze

Jméno a příjmení studentky: Věra Mitscherlingová

Název práce: **Analýza záškoláctví v regionu Ústí nad Labem z hlediska sociálně pedagogického**

Vedoucí práce: Jitka Lorenzová

Technické parametry práce:

Počet stránek textu (bez příloh): 108

Počet stránek příloh: 4

Počet titulů v seznamu literatury: 49 + 6 el. zdrojů

1	2	3	4
---	---	---	---

Formální zpracování:

..

Jazykové vyjádření (dodržování pravopisné normy, stylistické schopnosti, zvládnutí odborných výrazů)

	X		
--	---	--	--

Zacházení s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení citačních norem)

X			
---	--	--	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

X			
---	--	--	--

Metody práce

Vhodnost použitých metod

X			
---	--	--	--

Využití výzkumných empirických metod

X			
---	--	--	--

Využití praktických zkušeností

X			
---	--	--	--

Obsahová kritéria a přínos práce

Přístup autora k řešení problematice (samostatnost, iniciativa, spolupráce s vedoucím práce, originalita)

X			
---	--	--	--

Naplnění cílů práce

X			
---	--	--	--

Vyváženost teoretické a praktické části

X			
---	--	--	--

Návaznost kapitol a subkapitol

X			
---	--	--	--

Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost výsledků v praxi

X			
---	--	--	--

Vhodnost prezentace závěrů práce

	X		
--	---	--	--

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

1. Jak hodnotíte opatření řešení záškoláctví, která proběhla v rámci sledovaných případů?
2. Jaká existují vysvětlení pro nespolupráci rodičů při řešení problému záškoláctví?
3. Která z Vámi navrhaných opatření na řešení záškoláctví považujete z hlediska sociálně pedagogického za systémová?
4. Jaká nová zjištění přinesly zpracované kasuistiky? Jaký byl jejich přínos z hlediska Švecova vymezení na s. 78-79?

Celkové hodnocení práce (klady, nedostatky):

Diplomová práce **Analýza záškoláctví v regionu Ústí nad Labem z hlediska sociálně pedagogického** se zabývá aktuálním tématem, jehož řešení je otázkou nejen pedagogickou, ale také sociální a politickou, neboť otevírá otázku vztahu sociálního vyloučení rodiny a fenoménu záškoláctví ve zvláště ohroženém regionu. Autorka práci koncipuje jako teoreticko-empirickou studii, její hlavní cíl (*„proniknutí do problematiky záškoláctví v regionu Ústí nad Labem a provedení analýzy faktorů záškoláctví prostřednictvím případových kasuistik rodin, ve kterých bylo záškoláctví řešeno u dětí plnících povinnou školní docházku.“*) plní zejména v části praktické.

Teoretická část práce má logickou, zacílenou a ucelenou výstavbu, fenomén záškoláctví je zde nahlédnut multifaktoriálně na pozadí determinant, které k jeho vzniku přispívají (rodina, škola, vrstevníci, volný čas), i v kontextu preventivním. Diplomantka pracuje s relevantní a poměrně pestrou literaturou, dobře provedena je vstupní rešerše tématu. Autorka se vyjadřuje věcně, pouze ojediněle některé komplexní jevy, které by potřebovaly zevrubnější objasnění, schematizuje: například při dělení příčin záškoláctví na vnější a vnitřní uvádí: *„Vnější příčiny mohou být dále členěny do tří hlavních skupin. První skupinu vnějších příčin souvisejících s rodinným prostředím představují především romské rodiny, rodiny s více dětmi nebo rodiny s nižší sociální a kulturní úrovní.“* (27). Podobně v závěrech: *„...nespolupracující rodiče jsou romského etnika nebo rodiče dětí sociálně znevýhodněných...“* Je třeba vést v patrnosti, že zde dochází k vyčlenění etnického kritéria oproti sociálně-kulturnímu, což nepovažuji za zcela korektní.

Z hlediska vlastního přínosu práce považuji za nejcennější vypracování kasuistik deseti ústeckých rodin, ve kterých se objevilo záškoláctví. Pozitivně hodnotím systematické zpracování spisové dokumentace, logickou strukturovanost kasuistik a jejich shrnující protokol. Všechny dílčí cíle, které si autorka stanovila, jsou náležitě vyhodnoceny (nejsem si však jista, zda odpověď na dílčí cíl č. 2 nebyla autorce vzhledem k její profesní pozici známa již předem). Ocenila bych, kdyby byla provedena hlubší analýza příčin selhání intervencí u těchto rodin.

Pokud jde o doporučení pro praxi při řešení záškoláctví, má spíše kontrolní a méně pedagogický rámeček, postrádám naznačení možností sanace rodiny, zapojení asistentů pedagoga do řešení a obecně nastínění role komunitní školy.

Po formální stránce je práce téměř bez závad; výjimečně se objeví pravopisný nedostatek: *„...z údajů o okolnostech, které mohli ovlivnit vývoj...“* (78).

Doporučení k obhajobě: doporučuji

Navrhovaná klasifikace: při úspěšné obhajobě výborně.

1. 9. 2014

PhDr. Jitka Lorenzová, Ph.D.

